

FØROYA KÆRUSTOVNUR
FJØLMIÐLANEVNDIN

Tórshavn: 14. mars 2018
Máls tal: 17/00191
(at tilskila í svari)
Viðgjört: BF/pj

Landssjúkrahúsið
Tils.: Katrin Joensen, fulltrúi

Katrin.joensen@la.fo

Viðvíkjandi kæru tygara til Fjølmiðlanevndina.

Fjølmiðlanevndin hevði fund 26. februar 2018, har kæra tygara dagfest 27. september 2017 um yvirskrift um føðideildina í Dagur og Viku tann 3. august 2018 “Trygdin var ikki í lagi” varð viðgjørd og avgjørd.

Fjølmiðlanevndin gav kæraranum lutvíst viðhald í, at Kringvarp Føroya ikki hevur fylgt reglunum um góðan fjølmiðlasið í sambandi við innslögini “Trygdin var ikki í lagi” sum vóru send í Degi og Viku, Útvarp Føroya og á heimasíðuni hjá KVF.

Avgerðin verður hjáløgd send tygum.

Vinarliga

Beinta Festirstein, skrivari

Fjølmiðlanevndin

Avgerð

tikin hin 26. februar 2018

Málstal: 17/00191

Landssjúkrahúsið

móti

Kringvarp Føroya

Kæra um yvirskrift "Trygdin var ikki í lagi" sum KVF nýtti í sjónvarpi, útvarpi og heimasíðu Kringvarpsins

Føroya Kærustovnur móttók hin 27. september 2017 kæru til Fjølmiðlanevndina, har Landssjúkrahúsið vísir á manglandi samanhing millum frágreiðing hjá Nainu Túgvustein, varastjóra á Landssjúkrahúsini (LSH), um føðideildina í Degi og Viku hósdagin 3. august 2017 og nýtt yvirskriftirnar hjá Kringvarpinum (KVF) um, at "Trygdin var ikki í lagi" í útvarpinum, sjónvarpinum og á heimasíðu Kringvarpsins, kf.f.

Landssjúkrahúsið

Kærarin metir, at yvirskriftirnar eru beinleiðis skeivar í mun til innihaldið í útsøgnunum frá varastjóranum, og LSH hevur tí í fleiri fórum biðið um, at yvirskriftirnar vórðu broyttar. Hesi ynski vóru ikki gingin á móti av KVF.

LSH leggur afturat kæruni, at tað er brot á góðan fjølmiðlasið, at vinkulin sum var nýttur um sama evni við tilvísing til úttalilsir í juli mánaði frá landsstýriskinnuni í heilsumálum og sjúkrahússtjóranum um, at trygdin á føðideildini eru í lagi, í august, verður sett upp ímóti úttalilsinum hjá Nainu Túgvustein, varastjóra.

Hetta tí, at KVF, sambært leiðsluni á LSH, leggur afturat egsna tulking um, at leiðslan nú loksins ásannar, at trygdin ikki var í lagi.

LSH hevur tí kært KVF fyri brot á leiðreglurnar um góðan fjølmiðlasið, vísandi til § 34, stk. 2 og 3 í Lóg um fjølmiðlaábyrgd.

Sambært leiðreglum hjá Fjølmiðlanevndini um góðan fjølmiðlasið frá 14. august 2008, er ásett í 3.7 at:

"Brot úr samrøðum eigur at endurspeglar áskoðanina hjá viðkomandi í samrøðuni (...)"

LSH metir, at tey 42 sekundini sum útgjørdu innslagið av samlaðu samrøðuni á 7 minuttir og 22 sekundir, endurspeglar als ikki áskoðanini hjá varastjóranum um trygdina á føðideildini, tí brotini umhandlaðu úttalilsir um praktisku viðurskiftini á deildini.

Føroya Kærustovnur, Undir Hornabakka, Postboks 45, 110 Tórshavn

Afturat vísur leiðregla 4.4 á, at:

"Yvirskriftir og ávísingar skulu samsvara við innihaldið í tilfarinum."

LSH metir, yvirskriftirnar um, at "trygdin var ikki í lagi" samsvarar als ikki við innihaldið í tilfarinum, sum primert umhandlaði praktisk viðurskiftir á føðideildini.

Brot 1:

"... sum eisini kemur at vera stabiliteturin á deildini. Sum kann tryggja, at tá tað koma vikarar ella nýggj starvsfólk, at tey fáa upplæring, at tey fáa introduktión til deildina, hvar eru tingini, hvussu tendri eg ljósið, hvussu brúki eg instrumentir og briksir og hvört av sínum"

Hetta úttalilsí umhandlar setan av nýggjum deildarleiðara, og hvussu nýsett starvsfólk eiga at verða introduseraði í mun til *praktisk viðurskifti* á deildini.

Brot 2:

"Vit hava ikki megnað at tryggjað alt 100% allan vegin í gjøgnum, og tað sóu vit eisini í og við, at tað er ein pápi inni á föðistovuni, sum skal hjálpa við at finna útav, hvussu hon tendrar ljósið og briksina. Og tað er tað, sum vit nú eisini hava tikið til okkum nú, og fincið sett i eina fasta legu."

Hetta úttalilsí er í forleingilsí av úttalilsinum um nýsett starvsfólk og *praktisk viðurskiftir*.

Brot 3:

MÁR:

"Kunnu tit garentera, at tað verður kvalitetur framvir?"

Naina Túgvustein, varastjori á LSH:

"Vit gera alt hvat vit kunnu hvønn dag fyri at tryggja kvalitetin so gott sum yvirhøvur möguligt, og tað gera vit eisini framvir."

Vísandi til omanfyri standandi úttalar Naina Túgvustein ongantíð, at yvirorðnaða trygdin á föðideildini fyri barnakonur og børn teirra ikki var í lagi, sum yvirskriftirnar eftirfylgjandi ljóðaðu. Allíkavæl velur KVF at brúka yvirskriftina: "Trygdin var ikki í lagi" í bæði útværpi, sjónvarpi og á heimasiðuni kf.vfo.

KVF skilir í innslagi sínum ikki ímillum yvirorðnaða fakliga trygd og praktisku viðurskiftini, sum haltaðu hjá einstakari nýsettari ljósmóður - men leggur út við yvirskriftum um, at "trygdin var ikki í lagi". Naina Túgvustein kendi als ikki síni egnu úttalilsir aftur í hesum yvirskriftum, tí áðskoðanin hjá sjúkrahússtjórnini hevur ongantíð verið, at trygdin fyri brúkaran av tænastum á föðideildini ikki var í lagi.

LSH metir, at tey 42 sekundini sum útgjørdu innslagið av samlaðu samrøðuni á 7 minuttir og 22 sekundir, endurspeglar als ikki áskoðanini hjá varastjóranum um trygdina á föðideildini, tí brotini umhandlaðu úttalilsir um praktisk viðurskiftini á deildini.

LSH metir, yvirskriftirnar um, at "trygdin var ikki í lagi" samsvarar als ikki við innihaldið í tilfarinum, sum primert umhandlaði praktisk viðurskiftir á föðideildini.

Samskifti við KVF

Dagin eftir innslagið, gjørði Naina Túgvustein fleiri ferðir vart við skeivleikan og manglandi samanhangin millum hennara úttalils og yvirskriftirnar, bæði við journalistarnar sum gjørdu innslögini, umframt hjá Liljan Weihe, tíðindaleiðara, - tó uttan úrslit.

LSH kærði til KVF

Eftirfylgjandi kærði LSH málið til KVF, tí mett verður, at góður fjølmiðlasiður ikki er hildin, tá yvirskriftir ikki samsvara við innihaldið í úttalilsinum hjá varastjóranum, og borgarar tí fáa skeiva fatan av trygdini hjá fóroyiskum barnakonum, sum allar skulu eiga á LSH.

Avleiðingar

Við skeivum yvirskriftum og eignum tulkingum hjá KVF, hava borgarar fингið fatan av, at stjórnin á LSH ikki hevur mett trygdina á föðideildini verða í lagi. Hetta merkti LSH eisini fylgjandi dagarnar, við at fleiri borgarar skrivaðu til LSH, og spurdu um viðurskiftini, tí tey kendu seg ótryggan við støðuna KVF legði fyri dagin, og komandi føðing av børnum teirra.

Smb. 1.5 í leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið, er ásett at:

"Fjølmiðlar hava rætt og skyldu at kunna um tað, ið hendir í samfelagnum og at avdúka ivasom viðurskifti."

Hesum tekur LSH fult undir við, men tað er ikki uppgávan hjá KVF at tulka úttalilsir og veita beinleiðis skeivar yvirskriftir í mun til innihaldið í tilfarinum, og harvið ávirka fatanina hjá borgaranum í ávisan rætningu.

Staðfestast skal, at stjórnin á LSH hevur ongantíð havt fatan av, at trygdin ikki var í lagi, og tí framvegis metir, at yvirskriftirnar vóru bæði misvísandi og beinleiðis skeivar í mun til innslögini í útvarpi, sjónvarpi og heimasíðuni hjá KVF.

Liljan Weihe viðmerkir í svarskrivinum til LSH eitt dømi um, at trygdin er ikki í lagi, um ongir skurðlæknar duga at tendra ljósið.

Á LSH ber tó altið til at spyrja annað starvsfólk, um ivamál í praktiskum viðurskiftum.

Tað er sjálsagt harmiligt, at ein pápi átok sær tann leiklutin í tí eina fórinum.

Ljósmóðurin átti sjálvsagt at biðið um hjálp frá øðrum starvsfólk, sum vóru til arbeiðis.

Tað hevur tó ikki ávirkan á trygdina fyri barnakonur á deildini.

Fekk ikki tilboð um at lurta eftir samrøðuni

KVF viðmerkir í svari sínum, at Naina Túgvustein og Johnny í Grótinum, táverandi stjóri, fingu bjóðað at lurta eftir allari samrøðuni, men at hvørgin teirra ynskti hetta.

Johnny í Grótinum var ikki partur av samrøðuni og staddur utanlands, og hevði tí ongan leiklut. Nú hann er farin úr starvi, veit LSH ikki um hann veruliga fekk hetta tilboðið, og er

tað í princippinum óviðkomandi, tí hann óansæð ikki kundi taka støðu til, hvort Naina Túgvustein metti seg verða rætt endurgivnan ella ikki, og harav um yvirskriftirnar svaraðu til innihaldið í samrøðuni.

Naina Túgvustein hevur *ikki* fingið hetta tilboðið, hvørki frá journalistunum ella frá Liljan Weihe, tíðindaleiðara, og hevur ikki havt mæguleika at gera vart við skeivleikar innan innslagið var alment.

Tað gjørði hon so í fleiri fórum dagin eftir - utan úrslit.

Skal Føroya fólk hava álit á KVF, er al neyðugt, at tey sum luttaka í upptiknum samrøðum, sum verða kliptar inn í innslög, kenna seg aftur í innihaldinum, og at yvirskriftirnar samsvara hesum.

Hin 27. november 2017 skrivar LSH hoyringsviðmerkingar til viðmerkingarnar hjá KVF hin 16. november 2017:

"LSH skilur væl viðmerkingina hjá KVF um, at ongin setti spurnartekin við fakligu trygdina á LSH". Tað er þúra rætt.

Yvirskriftin KVF nýtti til greinina um støðuna á føðideildini, at "trygdin var ikki í lagi", var ikki ein spurningur, men ein *staðfesting* hjá KVF av trygdarumstøðum á føðideildini, sum stjórnin á LSH ikki kendi aftur, av tí at trygdin fyrir barnakonur ongantíð hevur verið í vanda.

KVF vísti nevniliða ikki á, at yvirskriftin einans vísti til praktisk viðurskiftir á føðideildini.

Av tí at yvirskriftir ofta vísa til tað menst grundleggjandi innihaldið í eini tíðindagrein, er serstakliga týdningarmikið, at hon svarar til innihaldið. Helst er hetta eisini orsókin til, at punkt 4.4 í "Leiðreglum um góðan fjølmiðlasið" staðfestir, at yvirskriftir skulu samsvara innihaldinum.

Men so var ikki í umrøddu fórunum, av tí at hvørki Naina Túgvustein, varastjóri ella trý streingjaða stjórnin á LSH høvdu fatan av, at tað var ótrygt fyrir barnakonur at eiga á føðideildini.

Tá yvirskriftin hóast hetta gert, at "trygdin var ikki í lagi", viðførði tað, at borgarar fingu skeiva fatan av trygdini á føðideildini. LSH fekk aftaná tíðindaflutningin hjá KVF fleiri fyrispurningar frá ótryggum borgarum, sum snúðu seg um føðideildina, so eyðsæð voru fleiri enn stjórnin á LSH, sum skiltu yvirskriftina bókstavliga soleiðis, sum hon varð skrivað av KVF.

KVF ger egnar niðurstøður:

KVF nýtir aftur myndamál í síni seinastu viðmerking til kæruna hjá LSH, og samanber støðuna á føðideildini við ein trýbeintan skammil, sum manglar eitt bein og kann koppa, um organisatoriska trygdin (praktisk viðurskifti) ikki er í lagi.

Trupulleikin er tó framvegis, at á LSH verður ikki mett, at tey praktisku viðurskiftini sum ein pápi vísti á í sambandi við byrjan hjá einum nýsettum starvsfólkii á føðideildini, kann nýtast sum niðurstøða fyrir at koppa trygdini á deildini.

Fjølmiðlanevndin

Orsókin er m.a. tann, at á klinisku deildunum (seingjardeildir og føðigongd) eru starvsfólk ongantíð einsamøll til arbeiðis, og tí er altið annað starvsfólk til staðar at spyrja um praktisk viðurskiftir. Harafturat er 24 tímars vakt á LSH, bæði innan KT økið og á maskinverkstaðnum, og tí ber altið til at fáa skjóta hjálp til praktisk viðurskiftir á LSH.

Umframt hetta er tað fakligt vælskikkað depilsleiðsla við læknafakligari og sjúkrarøktarfakligari bakgrund, sum til eina og hvørja tíð meta um trygdina hjá sjúklingunum á klinisku deildunum, harav eisini á føðideildini.

Mett verður tí, at yvirskriftin um, at trygdin á føðideildini ikki var í lagi, var ein tulking hjá KVF, sum stjórnin á LSH als iki kennir aftur. Av somu orsók, metir LSH framvegis, at tað er brot á punkt 3.7 í "Leiðreglum um góðan fjølmiðlasið" sum ásetur, at: *Brot úr samrøðum, eiga at endurspeglar áskoðanina hjá viðkomandi í samrøðuni (...).*

KVF vísur á fakbókmentir, sum vísa á, at keldur ikki kunna forlanga, at allir upplýsingar ella úttalilsir skulu miðlast, ella at yvirskriftin skulu samsvara við fatanini hjá stjórnini á LSH, men at vísa á, at yvirskriftir mugu samsvara við heildarinnihaldið í tí sum var sagt, og ikki snarast til nakað annað. Tí tað sum eftir stendur er, at trygdin fyri barnakonur hevur ongantíð verið í vanda á føðideildini á LSH.

Kringvarp Føroya

Hin 5. august 2017 skrivar KVF: "Kærarin vísir á manglandi samanhæng millum frágreiðing hjá Nainu Túgvustein, varastjóra á Landssjúkrahúsini (LSH), um føðideildina í Dugi og Viku hósdagin 3. august 2017 og nýtt yvirskriftirnar hjá Kringvarpinum (KVF) um, at "Trygdin var ikki í lagi" í útvarpinum, sjónvarpinum og á heimasíðu Kringvarpsins, kvf.fo

Kærarin metir, at yvirskriftirnar eru beinleiðis skeivar í mun til innihaldið í útsøgnunum frá varastjóranum, og LSH hevur tí í fleiri fórum biðið um, at yvirskriftirnar vórðu broyttar. Hesi ynski vóru ikki gingin á móti av KVF.

LSH leggur afturat kæruni, at tað er brot á góðan fjølmiðlasið, at vinkulin sum var nýttur um sama evni við tilvísing til úttalilsir í juli mánaði frá landsstýriskvinnuni í heilsumálum og sjúkrahússjóranum um, at trygdin á føðideildini eru í lagi, í august, verður sett upp ímóti úttalilsinum hjá Nainu Túgvustein, varastjóra. Hetta tí, at KVF, sambært leiðsluni á LSH, leggur afturat egna tulking um, at leiðslan nú ásannar, at trygdin ikki var í lagi.

LSH hevur tí kært KVF fyri brot á leiðreglurnar um góðan fjølmiðlasið, vísandi til § 34, stk. 2 og 3 í Lög um fjølmiðlaábyrgd.

Máslýsing

KVF hevur seinastu mánaðirnar viðgjort støðuna á føðideildini á LSH í nógum innslögum og greinum á öllum miðlapallum Kringvarpsins. Vit hava tosað við nógvar keldur og lýst støðuna út frá fleiri sjónarhornum. Vit hava tosað við ymsu fakbólkarnar á LSH, vit hava tosað við fakfelög, vit hava tosað við barnakonur og nýklaktar pápar. Okkara tíðindaflutningur byggir tí á neyvt innlit og holla vitan um støðuna á føðideildini á LSH.

Redigeringsrættur

Okkara fólkaraeðið byggir millum annað á prinsippið um frælsar miðlar. Í tí liggur sum grundarsteinur, at redigeringsrætturin liggur hjá miðlunum. Tað vil siga, at tað er miðlin, sum út frá journalistiskum metingarstöði, ger av, hvussu ein tíðindasøga verður miðlað. Also ein redaktionel avgerð liggur til grund fyrir yvirskrift og innihaldi í eini tíðindasøgu – óansæð um talan er um eina skrivaða grein, sjónvarpsinnslag ella útvarpsinnslag.

Hetta verður útgreinað av Oluf Jørgensen, professara í mediejura, á s. 117 í bókini "Det handler om ytringsfrið":

Redaktøren har ret at redigere og bestemme, hvad der skal bringes og ikke bringes i et medie. Kilder kan derfor ikke forlange, at alle oplysninger eller alle udtalelser skal bringes, eller at vinklingen eller overskriften skal stemme overens med deres opfattelse.

Kærdi tíðindaflutningurin

LSH kærir um eitt innslag í Dugi og Viku, eitt innslag í útvarpstíðindunum og tilhoyrandi yvirskriftir á kvf.fo. Innslagið í Dugi og Viku kann síggjast her:

<http://kvf.fo/netvarp/sv/2017/08/03/20170803trygdinvarikkiiilagi>

Útskrift av innslagnum sæst niðanfyri:

Yvirskrift:

Trygdin var ikki í lagi.

Formæli til innslag:

Trygdin á LSH hefur ikki verið nøktandi, meðan trætan millum jarðarmøðurnar og sjúkrahúsleiðsluna hefur staði á. Tað sigur Naina Túgvustein, virkandi sjúkrahússtjóri. Men nú tekur leiðslan í egnan barm og hefur sett eina virkandi deildarljósmóður – tí barnakonurnar skulu aftur kenna seg tryggar at eiga á föðideildini.

Innslagið:

Marita á Rógví, journalistur: *Jarðarmøðurnar hava verið hvassorðaðar seinastu mánaðirnar...*

Sanna Hansen, jarðarmóðir: *Tá eg nærkist LSH so er líka við at eg fái vaml...*

MÁR: *Og nýklækti pápin var eisini ónøgdur við umstøðurnar hann upplivdi, tá sonurin varð føddur á föðideildini í juli.*

Símun Joensen, pápi: *At manererast við at fáa briksina upp og niður og so víðari, tað skuldu vit líka finna útav. Eg mátti vera við í tí at hjálpa henni (jarðamóðrini, red.). Tá hon skuldi brúka telduna, so mátti eg vera við til at finna loyniorðið, tí hon visti ikki, hvat loyniorðið var, so vit at leita, og so funnu vit tað á borðinum...*

MÁR: *Men sambært sjúkrahúsleiðsluni er endaliga ein glotti at hóma í ósemjuni. Ein virkandi deildarljósmóður er sett – hon skal millum annað syrgja fyri, at avloysararnir ikki standa sum kánus, tá börnini koma.*

Naina á Túgvustein, varastjóri á Landssjúkrahúsínunum: ... sum eisini kemur at vera stabiliteturin á deildini. Sum kann tryggja, at tá tað koma vikrar ella nýggj starvafólk, at tey fáa upplæring, at tey fáa introduktión til deildina, hvar eru tingini, hvussu tendri eg ljósið, hvussu brúki eg instrumentir og briksir og hvort av sínum.

MÁR: *langa faklıga stríðið millum jarðarmøðurnar og sjúkrahúsleiðsluna hefur ikki bara rakt jarðamøðurnar sjálvar – nógvar barnakonur og familjur teirra hava merkt sviðan av trætuni.*

Fjølmiðlanevndin

Gerda Olesen, barnakona: *her er einki skil í í Føroyum. Og hetta eru børnini hjá tær, sum tú skalt hava restina av lívinum, og skal mann kantska hugsa, at tey ikki skulu koma livandi inn í henda heim, tí mann skal eiga her í Føroyum, tí her er einki skil á.*

MÁR: *Meðan foreldrini hava verið ótrygg, hevur leiðslan mett um støðuna øðrvísi. Sjúkrahússtjórin Johnny í Grótinum og landsstýriskvinnan í heilsumálum, Sirið Stenberg, hava higartil mett, at fakliga trygdin á føðideildini hevur verið nøktandi í øllum ruðuleikanum.*

Sirið Stenberg, landsstýriskvinnna í heilsumálum: *"So eg havi fangið vissu fyri, at trygdin at eiga, tann medisinska trygdin, er í ordan..."*

Uni Holm Johannesen, vertur: *"Kanst tú standa inn fyri trygdini í dag?"*

Johnny í Grótinum, sjúkrahússtjóri: *"ja, tað kann eg, ja. Skilt uppá tann mátan, at vit hava mannað upp við royndum vikarum og sum eisini hava arbeit saman við óroyndum..."*

MÁR: *Men tú hevur eina støðu, til hon broytist. Og leiðslan á LSH viðgongur nú, at trygdin ikki hevur verið í lagi.*

Naina Túgvustein, varastjóri á LSH: *"Vit hava ikki megnað at tryggjað alt 100% allan vegin í gjøgnum, og tað sóu vit eisini í og við, at tað er ein pápi inni á føðistovuni, sum skal hjálpa at finna útav, hvussu hon tendrar ljósið og briksina. Og tað er tað, sum vit nú eisini hava tikið til okkum nú, og fangið sett í eina fasta legu".*

MÁR: *"Kunnu tit garentera, at tað verður kvalitetur framyvir?"*

Naina Túgvustein, varastjóri á LSH: *"Vit gera alt hvat vit kunnu hvønn dag fyri at tryggja kvalitetin so gott sum yvirhøvur möguligt, og tað gera vit eisini framyvir".*

Eftirmæli: *Kringvarpið hevur tosað við landslæknar, sum ikki kann siga nakað um trygdina á føðideildini, tí tey i lötuni kanna, um trygdin er í lagi á føðideildini.*

Innslagið í útvarpstíðindunum er nøkunlunda tað sama sum innslagið í Degi og Viku og kann hoyrast her:

<http://kvf.fo/uv/2017/08/04/trygdin-hevur-ikki-alt-veri-lagi-deildini>

Samskiftið millum partarnar

Drúgt samskiftið hevur verið við bæði varastjóra og fyrrverandi stjóra á LSH um dekningin hjá KVF av umstøðnum á føðideildini á LSH. Eisini áðrenn kærda innslagið varð sent í Degi og Viku hósdagin 3. august.

Í sambandi við kærda innslagið hava bæði Naina Túgvustein, varastjóri, og Johnny í Grótinum, fyrrverandi stjóri á LSH, vent sær til journalistar í KVF og til mín (Liljan Weihe) við ynski um, at yvirskriftirnar á miðlapallunum hjá KVF skulu rættast. Hetta ynski er ikki gingið á móti, tí vit kunnu undirbyggja yvirskriftirnar í dekninginum.

Sum sæst omanfyri, so sigur Naina Túgvustein eisini, at:

"Vit hava ikki megnað at tryggjað alt 100% allan vegin í gjøgnum, og tað sóu vit eisini í og við, at tað er ein pápi inni á føðistovuni, sum skal hjálpa at finna útav, hvussu hon tendrar ljósið og briksina. Og tað er tað, sum vit nú eisini hava tikið til okkum nú, og fangið sett í eina fasta legu".

Í samskiftinum við sjúkrahúsleiðsluna bleiv borið fram av bæði Nainu Túgvustein og Johnny í Grótinum, at fakliga trygdin altið hevur verið í lagi á føðideildini. Eg havi greitt báðum frá, at vit ongantið hava sett spurnartekin við fakligu kvalifikatiúnirnar á føðideildini. Vit vita, at útbúgvín starvsfólk hava verið til arbeiðis á deildini. MEN vit hava

---

Føroya Kærustovnur, Undir Hornabakka, Postboks 45, 110 Tórshavn

dokumenterað, at organisatoriskt hevur ikki verið í lagi. Somuleiðis hava vit eisini tosað við fleiri borgarar, sum hava víst á ótryggu umstøðurnar á föðideildini.

Sum dömi, nevndi eg fyri bæði Nainu Túgvustein, varastjóra og Johnny í Grótinum, sjúkhússtjóri at um fimm teir fremstu skurðlæknarnir í heiminum vóru savnaðir á einari skurðstovu, so kann spurnartekin ikki setast við fakligheitina hjá teimum, men duga teir ikki at tendra ljósið, tá skurðviðgerðin skal fremjast, so er organisatoriska trygdin ikki í lagi – og harvið er samlaða trygdin ikki í ordan.

Tað er júst hetta, sum Naina Túgvustein, varastjóri, eisini ásannar í innslagnum. Tí er ein deildarljósmóðir sett á föðideildini, sum skal tryggja júst organisatoriska partin.

Samlaða samrøðan við Nainu Túgvustein er 7 minuttr og 22 sekund til longdar. Tað er ongin ivi um, at tað sum stendur eftir er, at umstøðurnar hava ikki verið nøktandi á föðideildini. Organisatoriskt hevur deildin ikki verið nóg væl skipað, og tað hevur gingið út yvir dygdina og harvið eisini trygdina.

Eg havi bjóða bæði Nainu Túgvustein og Johnny í Grótinum at lurta eftir allari samrøðuni, men tað hevur hvørgin teirra ynskt. Eg havi eisini umrøtt við redaktørar á tíðindadeildini, um vit skulu víkja frá prinsippinum um ikki at almannakunngera ráupptøkur fyri at rudda hesa íspunnu misskiljing av vegnum, men vit meta ikki, at tað er ein gongd leið, tá tað kann fáa avleiðingar fyri framtíðar tíðindaflutningin.

Niðurstøða

Dekningurin av støðuni á föðideildini á LSH hevur almennan áhuga og livir upp til allar journalistiskar grundreglur. Viðkomandi partar í málinum eru sloppin til orðanna og KVF metir seg hava hildið seg til leiðreglurnar um góðan fjölmiðlasið.

Í sambandi við at LSH kærdi avgerðina hjá KVF til Fjölmiðlanevndina gjørði KVF hesar viðmerkingar hin 16. november 2017:

"LSH hevur 27. september 2017 kært avgerðina hjá KVF, um ikki at broyta yvirskriftirnar í tíðindaflutninginum um föðideildina í Dugi og Viku 3. august 2017, umframta í útværpstíðindunum og á heimasíðuni kf.vf.fo eftirfylgjandi dagarnar, til Fjölmiðlanevndina. Ítökiliga vil kærarin vera við, at KVF hevur brotið pkt. 3.7 í leiðreglunum um góðan fjölmiðlasið, sum ljóðar:

Brot úr samrøðum eigur at endurspeglar áskoðanina hjá viðkomandi í samrøðuni. Endurgeving eigur einans at verða broytt í tann mun, tað snýr seg um rætting av ítökiligum skeivleikum. Bert tann sum hevur ábyrgd av ritstjórnini kann ávirka ritstjórn og framlegu av tilfari.

Og pkt. 4.4 í leiðreglunum, sum ljóðar:

Yvirskriftir og ávísingar skulu samsvara við innihaldið í tilfarinum. Tað er góður fjölmiðlasiður ar vísa á heimildina, tá ið upplýsingar verða tiknar úr øðrum miðlum.

KVF gekk ikki kæruni á móti og vísir til niðurstøðuna frá 5. september 2017, men vil leggja hesar viðmerkingar afturat tí svarinum:

Trygd og dygd:

Í samrøðuni, sum Marita á Rógví gjørði við Nainu Túgvustein, varastjóra, leggur Naina Túgvustein dent á, at trygd og dygd hanga neyvt saman og byggja á tríggjar súlur:

- Tann sjúklingaupplivda trygdin/dygdin
- Tann fakliga trygdin/dygdin
- Tann organisatoriska trygdin/dygdin

ONGIN setur spurnartekin við um tað er rætt, at trupulleikar hava verið við sjúklingaupplivdu trygdini/dygdnini. Vit hava tosað við fleiri barnakonur, sum kenna seg ótryggar, og tað viðurkennir LSH. Hinvegin ber til at siga, at tann sjúklingaupplivda trygdin/dygdin ikki nýtist at vera rationel. Sum Naina Túgvustein sjálv sigur í samrøðuni við KVF, so eru tað eisini nógv, sum eru bangin fyri at flúgva, hóast ongin vandi er á ferð.

ONGIN setur heldur spurnartekin við, at tann fakliga trygdin/dygdin er í lagi. Tvørturímót hava vit fleiri ferðir víst á, at LSH hevur megna at manna føðideildina við kompitentari arbeiðsmegi.

MEN spurnartekin kann setast við organisatorisku trygdina/dygdina. Altso tey praktisku viðurskiftini, sum kærarin eisini vísir á. Sí innslag um nýklaktan pápa her:

<http://kvf.fo/netvarp/sv/2017/07/21/20170721gledistundinbleiveinmarraok>

Tað viðgongur Naina Túgvustein eisini í samrøðuni við KVF. Tað vil altso siga, at um við ímynda okkum, at trygdin/dygdin á føðideildini er ein trúbeintur skammil, so manglar eitt bein – nemliga tann organisatoriska trygdin/dygdin (tey praktisku viðurskiftini, sum t.d. upplæring, hvussu mann tendrar ljósið asfr.) Altso er samlaða trygdin/dygdin ikki í lagi, og setur tú teg á skammilin, so er skjótt at hann kann coppa.

Tað er tí óskiljandi, at LSH í kæruni til Fjølmiðlanevndina sigur, at yvirskrift og innihald als ikki samsvara. Naina Túgvustein sigur sjálv í samrøðuni við KVF, at tey ikki "... *hava megnað at tryggjað alt 100% allan vegin ígjøgnum.*" Tað er rætt, at sipað verður til organisatoriska/praktisku súluna, og vit hava ongantíð pástaðið annað í okkara dekningi. Men, sum Naina Túgvustein sjálv sigur í samrøðuvið KVF, so kann fakliga trygdin/dygdin ikki standa einasmøll. Samlaða trygdin/dygdin byggir á tær áðurnevndu tríggjar súlurnar – faklig trygd/dygd, sjúklingaupplivað trygd/dygd og organistorisk trygd/dygd, tað LSH í kæruni kallar *praktisk viðurskifti*, sum er heilt grundleggjandi, um samlaða trygdin/dygdin skal vera íordan. Samlaða trygdin/dygdin var tí ikki í lagi – og tað bleiv yvirskriftin. Vit hava tí ikki brotið pkt. 4.4 í leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið.

Redigeringsrættur og samskifti:

LSH vísir á avleiðingarnar, sum tíðindaflutningurin hjá KVF hevur havt á teirra arbeiði. At tey hava fingið fyrispurningar frá borgarum um trygdina og viðurskiftini á føðideildini. Tað er ikki okkara arbeiði at fyribryrgja hesum. Víðari skrivar LSH, at vit hava ikki rætt til at *tulka* úttalilsir hjá teimum. Eg dugi ikki at siga, hvat LSH leggur í orðingina *at tulka*, men eg vil vísa á, at tað netupp er leikluturin hjá miðlum í okkara parti av heiminum *sjálvi* at redigera og miðla sögur. Vit eiga redigeringsrættin, og bara vit. Og vit gera eisini av, hvussu

Fjølmiðlanevndin

---

vit vilja at vinkla søguna, og bara vit. Hetta er ikki altíð í tráð við veruleikafatanina hjá keldum, men tað merkir ikki, at miðilin brýtir leiðreglurnar um góðan fjølmiðlasið.

Eg vil enn einaferð vísa til Oluf Jørgensen, professara í mediejura, sum á s. 117 í bókini "Det handler om ytringsfrihed", skrivar soleiðis:

Redaktøren har ret at redigere og bestemme, hvad der skal bringes og ikke bringes i et medie. Kilder kan derfor ikke forlange, at alle oplysninger eller alle udtalelser skal bringes, eller at vinklingen eller overskriften skal stemme overens med deres opfattelse.

LSH misskilir partin um, at leiðslan fekk í boði at síggja alla rábandaupptökuna við Nainu Túgvustein. Í kæruni til Fjølmiðlanevndina verður sagt, at Naina Túgvustein ikki hevur fangið hetta tilboðið og harvið ikki havt möguleika at gera vart við skeivleikar *innan* innslagið var alment. Tað er rætt. Vit loyva **ongantið** keldum at regdigera egnar samrøður. Eg bjóðaði teimum at koma niðan í KVF at hyggja rábandaupptökuna ígjøgnum *aftaná* tað var sent, tí tað er ongin ivi um, at tað sum stendur eftir er, at umstøðurnar hava ikki verið nøktandi á föðideildini. Organisatoriskt hevur deildin ikki verið nóg væl skipað, og tað hevur ginguð út yvir dygdina og harvið eisini trygdina. Men hvørgin teirra tók av tilboðnum. Vit hava tí ikki brotið pkt. 3.7 í leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið.

Tað er eisini skeiwt, tá LSH berur fram í kæruni til Fjølmiðlanevndina, at Johnny í Grótinum, sjúkrahússtjóri ikki var partur av samrøðuni, tí hann var staddur uttanlands og tí ongan leiklut hevði. Bæði stjóri og varastjóri á LSH gjørdu vart við sína ónøgd um innslagið – og undirritaða tosaði fleiri ferðir við leiðsluna á LSH um teirra ónøgd. Tað er fullkomiliga óviðkomandi, at stjórin var staddur uttanlands. Eg samskifti við hann bæði umvegis sms og telefon – fleiri ferðir.”.

Fyri eina nærri nágreining av prinsippinum verður vist til ársfrágreiðingina hjá Pressenævnet 2000 kap. um Mediernes redigering:

Mediernes ret til selv at redigere artikler og udsendelser er et grundlæggende princip. Undertiden klages der over, at redigeringen er sket på en sådan måde, at der i en artikel eller et indslag er udeladt oplysninger, der taler til fordel for den, der ”hænges ud”. Nævnet er i sådanne tilfælde meget tilbageholdende med at udtale kritik, allerede fordi nævnet ikke har mulighed for bevismæssigt at vurdere, hvilke oplysninger der i øvrigt har foreligget for det pågældende medie.

Det er mediernes faste praksis ikke at udlevere råbånd, researchmateriale og lignende til nævnet i sager, hvor der klages over, at væsentlige oplysninger er blevet udeladt. Dette kan være tilfældet, hvis der ikke gennem mediets egne oplysninger er grundlag for at afvise klagers påstand om, at en væsentlig oplysning er udeladt.”

Fjølmiðlanevndin

Til at viðgera hetta mál var Fjølmiðlanevndin mannað við Elisabeth F. Rasmussen, forkvinnu, og nevndarlimunum Eirikur Lindenskov og Elin Brimheim Heinesen og Ingrid Bjarnastein.

Føroya Kærustovnur, Undir Hornabakka, Postboks 45, 110 Tórshavn

Tlf. nr.: 32 05 85 Fax nr.: 32 05 90 Teldu-post: kaerustovnur@kaerustovnur.fo

Side 10

Fjølmiðlanevndin

Sambært § 34, stk. 3 í lögini um fjølmiðlaábyrgd skal tann, sum heldur seg líða órætt vegna brot á stk. 1, framt av Kringvarp Føroya ella aðrari kringvarpsstøð, sum hevur sendiloyvi sbrt. Kringvarpslögini, kæra til hesar fjølmiðlar innan 4 vikur eftir, at upplýsingarnar eru almannakunngjørðar. Avgerðin hjá hesum fjølmiðlum kann kærast til Fjølmiðlanevndina innan 4 vikur eftir, at kærarin hevur fингið avgerðina.

Tað framgongur av viðmerkingunum til hesa grein í lógaruppskotinum, at orsøkin til hesa serligu reglu er, at hesi sambært Kringsvarpslögini hava skyldu at viðgera eina tilíka kæru, og tí skal ein mögulig kæra sendast hesum fyrst og ikki Fjølmiðlanevndini.

Viðvíkjandi skyldini hjá fjølmiðlum at viðgera tilíkar kærur skal vísast til § 22, stk. 2 í Kringvarpslögini.

Viðvíkjandi sjálvum kærumálinum kann at byrja við viðmerkjast, at leiðreglurnar um góðan fjølmiðlasið fevna um nógv ymisk viðurskifti og eru sera smidligar.

Tá metast skal um fjølmiðlamál kann tí oftast vísast til fleiri leiðreglur, sum eftir eini strangari meting ikki eru hildnar ella möguliga ikki eru hildnar. Soleiðis er eisini í hesum málinum, og umráðandi er tí ikki at leggja eina ov stranga linju, men at halda seg til tað, sum grundleggjandi er avgerandi í málinum í mun til góðan fjølmiðlasið.

Tá metast skal um kærumál er ofta möguligt hjá nevndini at gera viðmerkingar til fleiri punktir í leiðreglunum, tó uttan at øll punktir hava avgerandi týdning fyri, um góður fjølmiðlasiður er hildin. Neyðugt er at meta yvirskipað um málini, og nevndin heldur seg sum útgangsstøði til tey punktir í leiðreglunum, sum grundleggjandi eru avgerandi í mun til góðan fjølmiðlasið, heldur enn at viðgera øll mögulig punktir í leiðreglunum ella, at viðgera smálutir í einstøku kærupunktunum út í æsir.

Atltið til talufrælsi hevur eisini við sær, at stórt rásarúm er í mun til evnir og áskoðanir, sum verða framförd, og nevndin skal vera varin við ikki at avmarkað hetta.

Ráupptøkur

Í samband við fyrireiking av málinum, spurdi Kærustovnurin KVF, vegna nevndina, um nevndin kundi fáa eitt avrit av rábandaupptøkuni av samrøðuni sum Naina Túgvustein gjørði við KVF.

Samlaða samrøðan við Nainu Túgvustein er 7 minuttir og 22 sekund til longdar, men hetta bar ikki til, tí sum tíðindaleiðarin skrivar í telduposti hin 16. januar 2018: "Ráupptøkur til eitt innslag eru at sammeta við innanhýsis arbeiðsskjøl. Vit útflyggja sum grundleggjandi prinsipp ikki ráupptøkur – eins og vit heldur ikki skråseta og goyma hesar, eins og vit gera við sent tilfar. Tað skulu heilt serligar orsøkir tala fyri, at

ráupptökur skulu útflíggjast og í sambandi við ítökiligu kæriviðgerðina, meta vit ikki, at hesar orsókir eru til staðar.

Fjølmiðlanevndin kann ikki áleggja KVF at útflýggja rábandaupptökurnar. Hetta verður kortini ikki mett at hava ítökiligan týdning fyrir niðurstöðuna hjá nevndini. Hetta tí partarnir ikki tykjest ósamdir um sjálvt innihaldið í samrøðuni og KVF fleiri ferðir sigur í sínum viðmerkingum, at Nania Túgvustein ongantið hefur sagt, at trygdin ikki var í lagi. Hetta er ein niðurstöða, sum KVF sjálvt ger út frá eini heildarmynd.

Í sendingini eru tað Naina Túgvustein, varastjóri, ein jarðamóðir, ein nýklaktur pápi, ein barnakona sum úttala seg, umframt landsstýriskvinnan í heilsu- og innlendismálum og fyrrverandi stjórin á LSH.

Í kæruni til Fjølmiðlanevndina sigur LSH at yvirskrift og innihald als ikki samsvara. Naina Túgvustein sigur í samrøðuni við KVF, at tey ikki: "... *hava megnað at tryggjað alt 100% allan vegin í gjögnum*". Tað sum LSH í kæruni kallar "praktisk viðurskifti".

KVF vísur á, at samlaða trygdin/dygdin byggir á tríggjar súlur – faklig trygd/dygð, sjúklingaupplivað trygd/dygð og organistorisk trygd/dygð. Tað, sum LSH í kæruni kallar "praktisk viðurskifti" er heilt grundleggjandi, um samlaða trygdin/dygdin skal vera í lagi. Tí var samlaða trygdin/dygdin ikki í lagi – og tað bleiv yvirskriftin.

Naina Túgvustein, varastjóri á LSH vendir sær dagin eftir sendingina í Dugi og Viku, til KVF, har hon skrivar: "*tað er hugstoytt, at síggja D&V frá í gjár. Tað er ófint at leggja óvugtan boðskap út á slíkan hátt. Trygdin hefur, sum eg segði, allatíðina verið í lagið. Eg ásannaði at introduktiónin í mun til tey praktisku viðuskiftini kundi í summum fórum verið betur og útfrá tí sum "pápin" hevði úttala til D&V ikki altið 100%, og hetta hava vit tikið til okkum og bött um beinanvegin. Tað merkir ikki, at tann medisinska og fakliga trygdin ikki hefur verið í lagið, tað hefur hon verið og er hon framvegis*".

Journalisturin í KVF svarar soleiðis: "*Tú hefur allan rætt at halda og uppfata innslagið, sum tú vilt. Hatta var ein uppsummering av tí, sum er hent higartil, og tað varð eisini sagt í innslagnum, at tit allatíðina hava mett, at fakliga trygdin var OK. Og tað hoyrdu vit Sirið og Johnny siga. Og tað kom eisini fram, at tit hovdu bött um viðurskiftini, og nú er ein bati at hóma. Tað kom eisini fram, at deildin er fullmannað skjótt, og at barnakonurnar ikki skulu stúra. Eg kann kansa fylgja tær í, at eg kundi sagt, at "tit viðurkenna, at trygdin soleiðis, sum foreldrini hava upplivað hana, hefur ikki verið nøktandi". Men eg sigi einki stað í innslagnum, at tit ikki halda, at fakliga trygdin ikki hefur verið ok*".

Fjølmiðlanevndin metir at journalisturin við hesum ásannar, at tað kansa er at gera ov nögv av at siga at "Trygdin var ikki í lagi", men at tað allarhelst er soleiðis nýklaktu foreldrini uppliva stöðuna, tá ein nýggjur vikarur skal hjálpa teimum í sambandi við føðingina, og ikki hefur finguð kunning um tey praktisku viðurskiftini á föðistovuni.

Nevndin metir tó ikki at hetta er grundarlag fyrir at geva KVF átalum fyrir brot á leiðreglu 4.4 um góðan fjølmiðlesið, ið er soljóðandi "Yvirskriftir og ávísingar skulu samsvara við innihaldið í tilfarinum".

Fjølmiðlanevndin

Viðvíkjandi leiðreglu 3.7 um góðan fjølmiðlasið “Brot úr samrøðum eigur at endurspeglar áskoðanina hjá viðkomandi í samrøðuni” skal nevndin vísa á, at í formælinum til sendingina í Dagur og Víku hin 3. august 2017 verður sagt: “Trygdin á LSH hevur ikki verið nøktandi, meðan trætan millum jarðarmøðurnar og sjúkrahúsleiðsluna hevur staðið á. Tað ásannar Naina Túgvustein, varastjóri...”.

Í útvarpstíðindunum hin 4. august 2017 við somu yvirskrift verður sagt: “og nú ásannar Naina Túgvustein, at alt ikki var í lagi...”.

Hetta sigur Naina Túgvustein tó ikki í innsløgunum, men sigur hon øvugt at fakliga trygdin er í lagi. Hinvegin er tað KVF sjálvt, sum, út frá eini heildarmynd av viðurskiftunum í sjúkrahúsverkinum, ger ta niðurstøðu at trygdin ikki hevur verið í lagi.

Tí metir Fjølmiðlanevndin at orðingin “Trygdin á LSH hevur ikki verið nøktandi, meðan trætan millum jarðarmøðurnar og sjúkrahúsleiðsluna hevur staði á. Tað ásannar Naina Túgvustein, varastjóri ...” er illoyal móttvegis áskoðanini hjá Nainu Túgvustein sum ger samrøðu við KVF og brot á pkt. 3.7 í leiðreglum um góðan fjølmiðlasið.

Avgerð

Fjølmiðlanevndin gevur kæraranum lutvist viðhald í, at Kringvarp Føroya ikki hevur fylgt reglunum um góðan fjølmiðlasið í sambandi við innsløgini “Trygdin var ikki í lagi” sum voru í Dagi & Víku, Útvarp Føroya og heimasíðuni hjá KVF.

Fjølmiðlanevndin

Elisabeth F. Rasmussen, forkvinna